

NOKUTs tilsynsrapporter

Barn med særskilte behov

Fagskolen i Østfold

September 2015

NOKUT

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved fagskolene. Dette gjør vi blant annet ved å godkjenne nye fagskoletilbud. Fagskoleutdanning er en yrkesrettet utdanning på et halvt til to år, som bygger på videregående skole eller tilsvarende realkompetanse. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT. Alle fagskoletilbud må tilfredsstillе nasjonale kvalitetsstandarder. NOKUT godkjenner også institusjonenes interne system for kvalitetssikring.

Tilbyder/Utdanningssted:	Fagskolen i Østfold
Utdanningstilbudets navn:	Barn med særskilte behov
Nivå/fagskolepoeng:	Nivå 5.1 / 60 fagskolepoeng
Undervisningsform:	Stedbasert
Sakkyndige:	Astri Rye-Hytten Marianne Saubø
Dato for vedtak:	15. september 2015
NOKUTs saksnummer	15/112

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT.

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er til stede for videre behandling jevnfør fagskoletilsynsforskriften § 3-1. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om styringsordning og reglement er tilpasset utdanningstilbudet og om tilbyder har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring.

Søknader som tilfredsstillende forutsetningene for behandling blir videre vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot de faglige kravene i fagskoletilsynsforskriften §§ 3-2 – 3-8.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Astri Rye-Hyppen
- Marianne Saubø

Når de sakkyndige har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes et utkast til tilsynsrapport (kapittel 3) til tilbyder for kommentarer. Tilbydere kan da påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. De sakkyndige vurderer tilbakemeldingen fra tilbyder, før NOKUT konkluderer og fatter endelig vedtak.

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen samlet. Tilbyder plikter å gjennomføre utdanningstilbudet slik det fremgår av denne rapporten og søknaden som ligger til grunn. Studenter kan lese rapporten for å få inntrykk av hvilken utdanningskvalitet de kan forvente. Yrkeslivet og andre samfunnsgrupper kan også orientere seg om den sluttkompetansen studentene sitter igjen med, og innholdet i utdanningen.

NOKUT, 15. september 2015

Terje Mørland
direktør

Innhold

1	Informasjon om søkeren	1
1.1	Informasjon om tilbyder og utdanningen	1
2	Innledende vurdering	1
2.1	Oppsummering	2
2.2	Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	2
2.3	Konklusjon etter innledende vurdering	5
3	Sakkyndig vurdering av utdanningen	5
3.1	Oppsummering	5
3.2	Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	6
3.3	Læringsutbytte (§ 3-2)	9
3.4	Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3).....	12
3.5	Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4).....	15
3.6	Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5).....	18
3.7	Eksamen og sensur (§ 3-6)	21
3.8	Infrastruktur (§ 3-7)	23
3.9	Konklusjon etter sakkyndig vurdering	24
3.10	Merknader fra NOKUT	25
4	Tilsvarsrunde	25
4.1	Søkerens tilbakemelding.....	26
4.2	Sakkyndig tilleggsvurdering.....	29
4.3	Endelig konklusjon fra sakkyndig komité	31
4.4	NOKUTs tilleggsvurdering	31
5	Vedtak	31
6	Dokumentasjon	31
	Vedlegg 1:.....	32

1 Informasjon om søkeren

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningen

Fagskolen i Østfold søkte NOKUT 13. februar 2015 om godkjenning av *Oppvekst. Barn med særskilte behov* som fagskoleutdanning. Utdanningen er på 60 fagskolepoeng som gis på deltid over to år. Undervisningen vil gis ved Fagskolen i Østfold, og det er søkt godkjenning for inntil 30 studenter.

Søker har allerede 12 godkjente fagskoleutdanninger:

- Barsel- og barnepleie
- Kjemi, fordypning matteknikk
- Bygg og anlegg, bygg
- Elektrofag, elkraft
- Kjemi, fordypning prosessknikk
- Teknikk og industriell produksjon, fordypning maskinteknikk
- Helse, aldring og aktiv omsorg
- Helseadministrasjon og pasientrettede IKT- systemer
- Psykisk helsearbeid og rusarbeid
- Kreftomsorg og lindrende pleie
- Livsstils- og kroniske sykdommer
- BIM-tekniker, konstruksjon

NOKUT har gjennomgått søkers hjemmesider, <http://fagskolen.ostfoldfk.no>. Tilbyder gir ikke informasjon om utdanningen som de har søkt godkjenning for på hjemmesidene. Hjemmesidene inneholder ikke informasjon som kan føre til misforståelse om bruk av fagskolebegrepet.

2 Innledende vurdering

Teksten i dette kapittelet er NOKUTs administrative vurdering av de grunnleggende forutsetningene som må være oppfylt for kunne tilby fagskoleutdanning. Noen av kravene vurderes både av NOKUTs administrasjon, og den sakkyndige komiteen. Der det forekommer «vi» i kapittel 2, er det et uttrykk for NOKUTs administrasjon. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

Vi gjør oppmerksom på at vurderingen av tidligere godkjente kvalitetssikringssystem, styringsordninger og reglement vil være begrenset. NOKUT kan derfor senere påpeke feil og mangler dersom vi ved et fremtidig gjennomsyn avdekker det, selv om vi i denne søknadsrunden skulle finne at kvalitetssikringssystem, styringsordninger og/eller reglement tilfredsstiller kravene.

2.1 Oppsummering¹

Tilbyder fikk våren 2014 avslag på søknader ettersom de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning ikke var oppfylt på en tilfredsstillende måte. Tilbyder har nå gjort endringer og vi finner disse endringene tilstrekkelige til å sende søknaden til sakkyndig vurdering, men det foreligger fortsatt forhold som tilbyder må rette opp før en eventuell godkjenning kan vedtas. Dette gjelder systemet for kvalitetssikring, reglementet og dokumenter som angår klagebehandling.

2.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

2.2.1 Krav i fagskoleloven med forskrifter

- (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:
- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.
 - b) System for kvalitetssikring
 - c) Organisasjon og ledelse. Det er tilbyders styre som er ansvarlig for utdanningen.
 - d) Studentenes læringsmiljø og rettigheter.
 - e) Vitnemål.
 - f) Reglement. Reglementet skal fastsette studentenes rettigheter og plikter, og være utformet slik at det sikrer lik og upartisk behandling.
 - g) Klageinstans. Styret selv fastsetter regler for klagebehandling. Minst én student skal være medlem i klageinstansen.

Vurdering

System for kvalitetssikring

Tilbyder fikk sitt system for kvalitetssikring godkjent av NOKUT 18. oktober 2010, jf. NOKUTs sak 10/338.

I fagskoletilsynsforskriften stilles det tydeligere krav til systembeskrivelsen, og til at tilbyder skal sette mål for kvaliteten i utdanningen. Vi har vurdert om systembeskrivelsen på en tilfredsstillende måte ivaretar de nye kravene. Vi har også vurdert om årsrapporten tilfredsstillende bestemmelsene § 5-1 (5) med merknader.

Tilbyder har gjort endringer i systembeskrivelsen (navngitt *kvalitetshåndboken*) og fremstilling av årsrapporten. Disse korrigeringsene anser vi som tilstrekkelige til at søknadene kan sendes til sakkyndig vurdering, men det er fortsatt forhold tilbyder må utbedre.

Systembeskrivelsen

Det fremgår tydelig av kapittel 5 *Mål for kvalitetsarbeidet ved fagskolen* at styret hvert år fastsetter hvilke kvalitetsmål og indikatorer som skal gjelde for kommende skoleår. Det burde imidlertid stå her, eller vises til kapittel 7 *Forbedringsarbeid* der det står presisert, at «Det er rektor i samarbeid med studenter og ansatte som på bakgrunn av analysene fra evalueringene utarbeider kvalitetsmål og –

¹ Manglene som ble påpekt av NOKUT i den innledende vurderingen, ble rettet opp av tilbyder i løpet av tilsvarsfristen, og NOKUT konkluderer med at de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

indikatorer for kommende skoleår.» Vi mener også at tilbyder bør vurdere å inkludere informativ tekst om indikatorene, som oppgitt under «gjennomføring» i årsrapportens omtale av hver indikator.

Det fremgår tydelig av kapittel 5.1. *Kvalitetsindikatorer* hva som er tilbyders indikatorer på kvalitet og hvilke mål de har satt.

Kapittel 6 *Tilbakemeldinger om kvaliteten* gjør på en tilfredsstillende måte rede for hvordan de ulike evalueringene gjøres og hvem som er ansvarlige for gjennomføringen. Vi må imidlertid påpeke at tilbyder også må innhente tilbakemeldinger fra aktører i yrkeslivet som ikke er tidligere studenter. Av årsrapporten fremgår det at dette er noe de har tenkt på, jf. eksempelvis tiltak på side 25 i årsrapporten. Vi presiserer at dette kravet gjelder alle utdanningene som tilbys.

Det fremgår tydelig av kapittel 8.3 *Årsrapport for utdanningskvaliteten* at rektor har ansvaret for at eventuelle korrigerende tiltak til kvalitetsheving pålegges ansvarlige som følger opp tiltaket.

Årsrapporten

I kvalitetshåndbokens kapittel 6 presenteres de ulike evalueringene som inngår i systemet for kvalitetssikring. Vi finner at fremstillingen av disse evalueringene er varierende.

Resultater av studentenes tilbakemeldinger gjenfinnes i årsrapportens kapittel 2 med analyse og igangsatte/varslede tiltak. Her har tilbyder gjort tilfredsstillende arbeid.

Lærernes tilbakemeldinger oppsummeres i årsrapportens kapittel 3. En del av tilbakemeldingene fra undervisningspersonalet synes i realiteten å være tilbakemelding fra studenter via lærer. Her er også en del beskrivelse av status (læringsmiljø, faglitteratur, faglig innhold og læringsform, vurderingsform, eksamen), ofte uten at det ligger noen vurdering i det. Sensorers tilbakemeldinger synes bare så vidt behandlet i årsrapporten og evalueringer fra eksterne interesser i enda mindre grad. Tilbyder må sørge for at undervisningspersonell, sensorer og eksterne interessenter får mulighet til å gi sin vurdering av styrker og svakheter i utdanningstilbudet. Tilbyder må også sørge for at tilbakemeldingene presenteres og evalueres i årsrapporten, med eventuelle tilhørende tiltaksforslag.

Tilbakemeldingene i kapittel 2 i årsrapporten, under de forskjellige indikatorene, følges opp med analyse og tiltak. Under indikator 4 (yrkesrelevans) er eventuelle tiltak satt inn i en tabell med «skolens kommentarer» satt opp mot en sammenfatning av «studentenes tilbakemeldinger». Vi mener at indikator 4 kunne vært skilt tydeligere ut i gjennomføring – tilbakemelding – analyse – tiltak, og med oppsummering til slutt, slik tilbyder har til indikator 3.

Selv om det fremdeles forekommer mangler, konstaterer vi at tilbyder har gjort en god jobb og årsrapporten er betydelig bedre enn den som ble lagt ved i sak 14/99. Videre arbeid med utvikling av årsrapporten er nødvendig, men tilbyder har sannsynliggjort målet.

Organisasjon og ledelse

NOKUT har tidligere funnet styringsordningen tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 11/120.

Styrets sammensetning oppfylder lovens krav, og fremgår tydelig hvordan representanter for studentene og ansatte velges, og hvilke rettigheter representantene har.

Styrets ansvar for fagskoleutdanningen fremgår klart av styrevedtektene, og dekker de forholdene styret er pålagt å ta ansvar for etter fagskoleloven.

Studentenes læringsmiljø og rettigheter

Søknaden dokumenterer på en tilfredsstillende måte hvem som har ansvar for de oppgaver som er beskrevet i fagskoleloven § 4, og som påvirker studentenes rettigheter. Det kommer tydelig frem at styret har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø.

Vitnemål

Tilbyders mal for vitnemål inneholder all nødvendig informasjon. Vitnemålet tilfredsstillende kravene i fagskoleloven med forskrifter.

Reglement

NOKUT har tidligere funnet reglementet tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 11/120.

Hvis studenten ikke har bestått eksamen, skal han/hun gis anledning til nytt forsøk. Reglementet må angi hvor mange forsøk studenten har på å gå opp til samme eksamen, men dette fremgår ikke av tilbyders reglement. Tilbyders må angi i reglement hvor mange forsøk studentene får på eksamen.

I reglementet forekommer «8.1 Godkjenning av moduler/emner» og «10. innpassing og fritak». Da dette tilsynelatende omtaler det samme, men inneholder ulik informasjon, må tilbyder slå sammen disse punktene for å gi tydelig informasjon og unngå misforståelser. For eksempel fremgår det av punkt 8.1 at fristen for søknad om «godkjenning» (lest: «innpassing/fritak») av emne er én måned etter oppstart av emnet; ingen frist fremgår av punkt 10. Det fremgår heller ikke i punkt 10 hvem som fatter vedtak, mens dette er noe tydeligere i punkt 8.1; vi anbefaler imidlertid å erstatte «avgjør godkjenningen» med «fatter vedtak». Vi anbefaler også å erstatte «Det gis ikke fritak for enkeltfag» med «Det gis ikke fritak for underliggende fag i emnene», ettersom mange tilbydere benytter «fag» som «emne».

Klageinstans

Bestemmelsene for behandling av klager i reglementet og rutinen for klagebehandling er i tråd med gjeldene krav. Prosedyren for klagebehandling må endres så den samsvarer med styrevedtektene. Det fremgår tydelig i styrevedtektene og søknaden at styret tar stilling til å oppnevne klagenemnd eller behandle klager selv. I prosedyren oppgis det at «Klagenemnden oppnevnt av Østfold fagskoles styre, er 2. instans ved klagebehandling.» Dette må korrigeres, et eksempel på formulering er: «Østfold fagskoles styre, eller klagenemnden oppnevnt av styret...»

Klagenemndas sammensetning er tilfredsstillende beskrevet.

I fagskoletilsynsforskriften stilles det krav om at det skal være en studentrepresentant med personlig vara i klageinstansen. Hos tilbyder er en særskilt klagenemnd klageinstans og det fremgår at studentrepresentant fra styret inngår i klagenemnden. Det fremgår imidlertid ikke at studentrepresentanten skal ha personlig vara, og dette må derfor tydeliggjøres.

Konklusjon

Nei, kravene er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.3 Konklusjon etter innledende vurdering

Søknaden går videre til sakkyndig vurdering.

Tilbyder må imidlertid gjøre følgende endringer før en eventuell godkjenning kan vedtas

- innhente tilbakemeldinger fra aktører i yrkesfeltet som ikke er tidligere studenter (i denne søknadsrunden betyr det å oppdatere systembeskrivelsen)
- angi i reglement hvor mange forsøk studentene får på eksamen
- kombinere informasjonen i reglementets punkter 8.1 og 10
- sørge for samsvar mellom styrevedtektene og prosedyren for klagebehandling
- tydeliggjøre at studentrepresentanten i klagenemnden har personlig vara

I tillegg må tilbyder fremover

- sørge for at undervisningspersonell, sensorer og eksterne interessenter får mulighet til å gi sin vurdering av styrker og svakheter i utdanningstilbudet.
- sørge for at tilbakemeldingene fra undervisningspersonell, sensorer og eksterne interessenter presenteres og evalueres i årsrapporten, med eventuelle tilhørende tiltaksforslag

Tilbyder bør

- tydeliggjøre at styret fastsetter mål og indikatorer som er utarbeidet av rektor i samarbeid med studenter og ansatte
- vurdere å trekke inn tekst i systembeskrivelsen fra årsrapportens informative tekst om indikatorene
- endre formuleringer i det som nå er reglementets punkt 8.1

3 Sakkyndig vurdering av utdanningen

Teksten i dette kapittelet er de sakkyndiges vurdering. Der det forekommer «vi», er det et uttrykk for de sakkyndige. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforordningen. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforordningen.

3.1 Oppsummering²

Tilbyder har laget en ryddig og god studieplan. Det er stort sett tydelige beskrivelser av læringsutbyttet på overordnet nivå og på emnenivå, men vi har en merknad på en av deskriptorene på generell kompetanse. Praksis og hovedprosjektet er knyttet til læringsutbyttebeskrivelsene. Innhold, organisering, pedagogiske opplegg, eksamensgjennomføring og vurderinger er redegjort for på en oversiktlig måte.

Vi finner likevel noen svakheter ved utdanningen som vi mener må forbedres. Gjennomføringen av praksis vil gi bedre læringsutbytte dersom tilbyder tilrettelegger for en sammenhengende periode på 10 uker som kan utføres på én og samme praksisplass.

² Manglene som de sakkyndige påpekte i utkastet til tilsynsrapport, ble rettet opp i løpet av tilsvarsfristen, og utdanningen ble følgelig anbefalt godkjent i de sakkyndiges tilleggsvurdering.

Den totale arbeidsmengden er uoversiktlig og vanskelig å beregne. For at studentene skal kunne finne ut om dette, så må det lages en bedre oversikt over veiledning i praksis og veiledning i forhold til hovedemnet.

Det er i tillegg en svakhet ved utdanningen at ingen av de som er tilsatt ved undervisningspersonalet per i dag har oppvekstfaglig utdanning og yrkeserfaring fra fagfeltet. Kravspesifikasjonen for undervisningspersonalet er heller ikke i tråd med NOKUT sine krav.

Etter en samlet vurdering har vi kommet frem til at søknaden ikke kan anbefales godkjent.

3.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

3.2.1 Opptak

- (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:
- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.

Vurdering

Formelle opptakskrav

Formelle opptakskrav er beskrevet i studieplanen og i søknaden. Det står at søkere må ha fullført og bestått videregående opplæring innen studieretningen helse- og oppvekstfag, programområdene barne- og ungdomsarbeiderfag eller helsearbeiderfag. I tillegg kan søkere med tidligere utdanningsbenevnelse som hjelpepleier og omsorgsarbeider søke. Aktivitører kan også søke. Vi finner at det formelle opptakskravet tilsvarer relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i NKR. Vi vurderer de angitte alternativene som tilfredsstillende grunnlag for å oppnå utdanningens læringsutbytte.

Realkompetansevurdering

Søknaden og studieplanen omtaler opptak på bakgrunn av realkompetansevurdering, og dette samsvarer med det som står i reglementet. Realkompetansen vurderes etter klart definerte kriterier i henhold til Opplæringsloven og forskrift til opplæringsloven. Realkompetansevurderingen blir utført av den videregående skolen.

NOKUT har erfart at den videregående skolen /fylkeskommunen i enkelte tilfeller ikke påtar seg å gjøre realkompetansevurderinger av søkere som ønsker å ta en fagskoleutdanning. Vi mener derfor at tilbyder må inkludere en setning i opptaksbestemmelsene i reglementet og i studieplanen om at tilbyder tar ansvar for realkompetansevurdering av søkere dersom realkompetansevurderingen ikke kan utføres av fylkeskommunen.

Tilbyder må beskrive om og hvordan det er mulig å bli tatt opp på grunnlag av realkompetanse uten fagbrev. Vi mener dessuten at det ikke er klart beskrevet hvordan søker går fram for å bli realkompetansevurdert og hva det innebærer dersom søkeren mangler formell dokumentasjon.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- inkludere en setning i opptaksbestemmelsene i reglementet og i studieplanen om at tilbyder tar ansvar for realkompetansevurdering av søkere dersom realkompetansevurderingen ikke kan utføres av fylkeskommunen
- gi en tydelig beskrivelse av realkompetansevurdering
- beskrive om og hvordan det er mulig å bli tatt opp uten fagbrev

3.2.2 Samarbeid med yrkesfeltet

(2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Vurdering

I søknaden vises det til at tilbyder har kontakt med relevante samarbeidspartnere som Fredrikstad kommune, Råde kommune og St Olav videregående skole. Samarbeidet består av evaluering og utvikling av studiet, fagdager, informasjonsmøter, kurs og seminarer, etter- og videreutdanning, informasjon om studietilbud og karrieremuligheter, samt rekruttering av personale og studenter. Samarbeidet har resultert i gjesteforelesere, hospiteringsordninger, studentpraksis og hjelp til studentenes hovedprosjekt.

Det er lagt ved samarbeidsavtaler som dokumenterer samarbeidet med Fredrikstad kommune, Råde kommune og St Olav videregående skole. Vi mener at det å ha samarbeid med relevante institusjoner i kommuner vil være med på å sikre utdanningens læringsutbytte. Aktuelle søkere vil ofte være fra institusjoner tilknyttet det offentlige tilbudet som barnehager, skoler, SFO og annet barne- og ungdomsarbeid. Vi anbefaler tilbyder at de også inngår samarbeidsavtaler med for eksempel private barnehager, og eventuelt med andre private aktører slik at de utvider sitt faglige nettverk.

Vi mener at samarbeidet med yrkesfeltet slik tilbyder har valgt å gjøre det, er med på å sikre at læringsutbyttet studentene har etter endt utdanning er i tråd med det yrkesfeltet har behov for av kompetanse.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør vurdere å inngå samarbeidsavtaler med private aktører for å utvide sitt faglige nettverk.

3.2.3 Standarder, konvensjoner og avtaler

(3) Utdanninger som reguleres av nasjonale eller internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler skal tilfredsstillere kravene i disse.

Beskrivelse

Det foreligger ingen nasjonale krav og/eller internasjonale avtaler for denne utdanningen, og kravet er derfor ikke aktuelt.

3.2.4 Praksisavtaler

(4) For utdanninger med praksis skal det foreligge avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Vurdering

Utdanningen inneholder praksis, og det mener vi er et godt valg for denne utdanningen. I søknaden beskrives det hvordan praksis skal tilrettelegges og gjennomføres. Tilbyder tar ansvar for alle sider ved praksis, og har inngått intensjonsavtaler om praksis for studentene med Fredrikstad kommune, Råde kommune og St. Olav videregående skole for å sikre at de har nok praksisplasser for sine studenter og at praksisplassene har et høyt faglig innhold. Tilbyder har valgt å gjennomføre praksis i for eksempel barnehage, skole, SFO eller annet barne- og ungdomsarbeid. Dette er praksisplasser vi mener egner seg godt for utdanningstilbudet.

Det er inngått tre intensjonsavtaler om praksis, og tilbyder viser til at ytterligere fem avtaler er under arbeid. Vi har tiltro til at tilbyder får disse fem avtalene som er under arbeid på plass før studiestart. Alle samarbeidspartnere representerer relevante praksisplasser.

Intensjonsavtalene som er lagt ved søknaden og malen for intensjonsavtaler oppfyller imidlertid ikke NOKUTs krav til hva en praksisavtale skal inneholde: En praksisavtale må inneholde bestemmelser om eksterne praksisveilederes kompetanse og kapasitet, og regulere fagskolens og praksisveilederes oppfølging og veiledning av studentene. I tillegg må praksisavtalen beskrive praksisens læringsutbytte, omfang, eventuelle arbeidskrav i praksisperioden, og hvilke vurderingsformer som benyttes. Denne informasjon skal også gjenfinnes i studieplanen, og krav til praksisveileder skal fremgå av kravspesifikasjonen til undervisningspersonalet.

Det foreligger egne retningslinjer for praksis (vedlegg 6 i studieplanen). Disse retningslinjene angir omfanget i praksis i uker, timer og læringsutbyttebeskrivelser. Den angir læringsformer, arbeidskrav, vurdering og henvisning til litteraturliste. Ansvarsområdene til både student, praksissted og tilbyder er klart beskrevet og det er kriterier for vurdering og skjemaer som skal brukes i praksisperioden. Retningslinjene er oversiktlige og vi mener at disse retningslinjene er et godt arbeidsredskap for studentene i gjennomføringen av praksis. Studentene skal også gjennomføre et hovedprosjekt som er et fordypningsarbeid. Dette hovedprosjektet er emne 5, men skal være knyttet opp mot praksis på egen arbeidsplass. Vedlegg 4 til studieplanen er gode retningslinjer for å hjelpe studentene til å gjennomføre hovedprosjektet.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må utforme praksisavtaler som oppfyller NOKUTs krav.

3.2.5 Fagskolepoeng og arbeidsmengde

(5) Utdanningen skal ha et omfang av 30, 60, 90 eller 120 fagskolepoeng.

(6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

Vurdering

I søknaden står det at utdanningen er på 60 fagskolepoeng (fap.), og at utdanningens varighet er to år på deltid. Antall arbeidstimer for studentene er beregnet til 1538 timer.

Emner i studiet, antall uker og timer og fap. er fordelt slik ifølge studieplanen:

- Emne 1: Felles grunnlag for oppvekst er 18 uker (279 timer) og utgjør 14 fap.
- Emne 2: Pedagogikk og didaktikk er på 12 uker (186 timer) og utgjør 10 fap.
- Emne 3: Helsefremmende og forebyggende arbeid er på 12 uker (186 timer) og utgjør 10 fap.
- Emne 4: Barn og unge med spesielle behov er på 18 uker (279 timer) og utgjør 14 fap.
- Emne 5: Hovedprosjekt er på 16 uker (248 timer) og utgjør 12 fap.

Ifølge søknaden og studieplanen vil utdanningens arbeidsmengde ligge på 1538 timer. Oversikt over emner med fagskolepoeng, antall uker (timer) og arbeidsmengde er satt opp i en oversiktlig tabell i studieplanen. Med tanke på utdanningens innhold og det læringsutbyttet som studentene skal nå, anser vi at dette er rimelig arbeidsmengde. Det er imidlertid uklart for oss om veiledning inngår i praksisens omfang eller ikke. Dersom de 60 timene er inkludert i praksis, blir den totale summen av arbeidstimer på studiet 1478 timer, og ikke 1538 timer. I så fall oppfyller ikke tilbyder kravet om at 60 fagskolepoeng skal tilsvare 1500–1800 timer per år.

Vi viser for øvrig til vår vurdering i kapittel 3.5.1 av omfanget på veiledning i forbindelse med emne 5, «Hovedprosjekt», der et avvik på 28 timer fremgår, og total arbeidsmengde blir da 1450 timer.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- tydeliggjøre hvor i timeregnskapet praksisveiledningen er
- sørge for at utdanningen er på 1500–1800 timer

3.3 Læringsutbytte (§ 3-2)

Utdanningen skal gi ett samlet læringsutbytte som er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttet skal beskrive kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som studentene oppnår etter fullført utdanning, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

NOKUT gjennomfører i 2014 og 2015 et forsøk hvor vi deler opp den sakkyndige vurderingen av en godkjenningssøknad i to. I den første delen vurderer et panel om læringsutbyttebeskrivelsen (LUB) i den aktuelle søknaden er utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og konkluderer med om søknaden er egnet for videre sakkyndig behandling.

Panelets vurdering

Struktur

Læringsutbyttebeskrivelsen er delt inn i kategoriene kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, og deskriptorene er plassert under riktig kategori.

Nivå

Læringsutbyttebeskrivelsen ligger samlet sett på nivå 5.1 i NKR. Også på nivå 5.1 er det forventet at kandidatene skal kunne identifisere behov for tiltak. I denne utdanningen er det oppgitt at de skal kunne iverksette tiltak. Det ligger på et høyere nivå, men sakkyndige komiteer har tidligere vurdert at dette er realistisk å oppnå på nivå 5.1, og vi vurderer derfor at dette samlet sett er på nivå 5.1, også uten en særskilt begrunnelse fra søker.

Selv om læringsutbyttebeskrivelsen formelt sett er beskrevet på riktig nivå, virker det til sammen som kandidatene skal ha kunnskaper om svært mye, som kommunikasjon, sosiologi, psykologi, læreplaner, migrasjonsrelaterte utfordringer og pedagogisk og didaktisk teori. Det kan virke som dette utgjør en bredde av kunnskaper som hører til et høyere nivå. Det er mulig at beskrivelsen heller burde omtale pedagogiske og didaktiske metoder, fremfor teorier.

Utformet som kompetansebeskrivelse

Læringsutbyttebeskrivelsen er utformet som en kompetansebeskrivelse, altså hva kandidaten skal kunne, vite og være i stand til å gjøre ved fullført utdanning.

Faglig innhold/profil

Læringsutbyttebeskrivelsens innhold er mer fagspesifikt enn de generiske beskrivelsene i NKR, men ikke så spesifikt at en hvilken som helst endring i utdanningen vil måtte føre til endring i læringsutbyttet. Læringsutbyttebeskrivelsen er egnet til å kommunisere med yrkesfeltet og andre utdanningsinstitusjoner, og gir innsikt i utdanningens faglige innhold og profil.

Læringsutbyttebeskrivelsen er egnet til å skille mellom ulike studier.

Den første deskriptoren under kunnskaper er ganske generell, og de påfølgende punktene ser ut til å være en konkretisering av dette. Det kan virke som det første punktet er utformet for å avgrense og definere utdanningens rolle i det bredere yrkesfeltet, men det kan være med på å gjøre beskrivelsen noe gjentakende.

Konklusjon

Ja, læringsutbyttebeskrivelsen er i tråd med NKR.

3.3.1 Sakkyndiges vurdering

Tilbyder begrunner læringsutbyttets relevans for yrkesfeltet med at samfunnet forandrer seg, noe som fører til forandring i oppvekstvilkårene for barn og unge. Dette har medført et økt og endret behov for kompetanse. GLØD-prosjektet³ viser at ansatte i barnehage ønsker kompetanseheving om barn med særskilte behov. «Oppvekstrapporten 2013» viser at andelen elever som har enkeltvedtak om spesialundervisning har økt betydelig. FNs barnekonvensjon legger barnets beste til grunn, og de ansatte skal jobbe etter disse prinsippene. Tilbyder viser også til Stortingsmelding 20 og 6 for å underbygge studiets yrkesrelevans. De skriver at Kunnskapsløftet og diverse stortingsmeldinger legger vekt på at barn og unge skal stå rustet til å møte og mestre utfordringer, og at det er viktig med et godt pedagogisk tilbud som gjør at problemer forebygges eller løses tidlig. Dette vil kunne ha en forebyggende effekt for senere vansker.

Dette studiet retter seg særlig mot barne- og ungdomsarbeidere, slik at de skal ha mulighet for å få styrket kompetanse i forhold til nye og utvidede arbeidsoppgaver i oppvekstsektoren. Vi mener at

³ Kunnskapsdepartementet iverksatte prosjektet GLØD med følgende overordnet målsetting: å styrke de barnehageansattes kompetanse, heve status for arbeid i barnehagen og å øke rekrutteringen av barnehagelærere, jf. <https://www.regjeringen.no/nb/dokumentarkiv/stoltenberg-ii/kd/tema-og-redaksjonelt-innhold/redaksjonelle-artikler/2012/glod/id700634/>

dette studiet gir et godt faglig påfyll og at studentene vil kunne gå ut i arbeid uten ytterligere generelle opplæringstiltak. Studentene vil etter endt utdanning ha den kompetansen som yrkesfeltet etterspør.

I både søknaden og studieplanen er læringsutbyttebeskrivelsene delt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Læringsutbyttet er tydelig beskrevet i studieplanen som den yrkeskompetansen studentene har oppnådd gjennom studiet.

Studentene skal ha kompetanse til å jobbe med barn og unges særskilte behov i oppvekstsektoren. Denne kunnskapen omfatter relevante lover, rettigheter og planer og ulike virksomheter innen oppvekstsektoren, oppvekstmiljø, pedagogisk og didaktisk teori, helsefremmende og forebyggende arbeid, tidlig innsats og kunnskap om barn og unge med særskilte behov.

Studentene skal etter endt utdanning ha ferdigheter om kommunikasjon og kunne vurdere individuelle behov, planlegging og gjennomføring av aktiviteter, helsefremmende og forebyggende tiltak innen fysisk aktivitet og ernæring. Studentene kan å kartlegge og å identifisere faglige problemstillinger og behov for tiltak for barn med atferdsvansker, lærevansker, psykisk og fysisk funksjonshemming, psykiske og sosiale vansker, migrasjonsrelaterte utfordringer og barn i risikozonen.

Studentene har utviklet en forståelse for etiske prinsipper, utfordringer og dilemmaer, og i tillegg reflektere studentene over egen praksis, holdninger og verdier, ivaretar brukermedvirkning, barn og unges integritet, og behov for omsorg og læring, kan utføre arbeid.

Disse læringsutbyttene er konkrete nok til at studentenes yrkeskompetanse kommer tydelig frem.

Men deskriptoren under generell kompetanse, G4, om at studentene etter endt utdanning kan utvikle arbeidsmetoder og tjenester til barn og unge med særskilte behov, gjennom kunnskapsdeling, veiledning og etisk refleksjon på arbeidsplassen, mener vi er utydelig og for ambisiøs og tilhører høyskolenivå. Det ser ut for at det er en forventning om at studentene på selvstendig initiativ kan sette i gang utviklingsarbeid innenfor områdene arbeidsmetoder og tjenester på arbeidsplassen. Dersom dette skulle være enkle endringer i dagliglivet kan vi akseptere det, men da må dette spesifiseres i læringsutbyttet. Mye utviklingsarbeid vil imidlertid måtte involvere eksperter, som for eksempel PP-tjenesten⁴. Dersom utviklingsarbeidet gjøres i samarbeid med slike faginstanser, mener vi at kandidaten vil kunne gjøre det, men ikke alene på grunnlag av denne fagskoleutdanningen. Tilbyder må dersom skrive om denne deskriptoren: det må tydeliggjøres om de mener at dette utviklingsarbeidet skal kunne gjøres i samarbeid med andre faginstanser, eller om det er betydelig enklere oppgaver det er snakk om – og da bør disse spesifiseres.

Resten av læringsutbyttebeskrivelsene i studieplanen og søknaden er fagspesifikke og tilpasset utdanningen. De er forståelige for studentene, arbeidsgivere og andre. Læringsutbyttebeskrivelsene samsvarer med utdanningens innhold og emner. De ligger på nivå over videregående skole og de er ikke for ambisiøse. Læringsutbyttebeskrivelsene er på NKR-nivå 5 og tilhører fagskole 1.

Det er enkelt for studentene å sjekke i studieplanen at de får den opplæringen de har blitt lovet. Det er samsvar mellom læringsutbytte i søknaden og i studieplanen.

⁴ Pedagogisk-psykologisk tjeneste er en kommunal eller fylkeskommunal rådgivende tjeneste som fungerer som sakkyndig instans i spørsmål om barn, ungdom og voksnes opplærings situasjon og behov for spesialundervisning.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må endre deskriptor G4 i henhold til vår vurdering.

3.4 Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3)

3.4.1 Utdanningens navn

(1) Utdanningens navn skal være dekkende for innholdet og det læringsutbyttet utdanningen gir.

Vurdering

Navnet på utdanningen det søkes godkjenning for er *Oppvekst. Barn med særskilte behov*. Dette navnet blir oppgitt i søknaden. På framsiden av studieplanen står det *Oppvektfag. Barn med særskilte behov*. I intensjonsavtalene om praksis er utdanningen omtalt som *Oppvektfag, fordypning: Barn med særskilte behov*, og i samarbeidsavtalene står det *Fordypning: Barn med særskilte behov*.

Tilbyder må være konsekvent, og bruke samme navn i søknaden, i studieplanen og i andre dokumenter som angår utdanningen. Vi mener at tilbyder må bruke *barn med særskilte behov* som navn på utdanningen. Det vil beskrive hva denne utdanningen går ut på og det læringsutbyttet utdanningen gir. Dette er dessuten det navnet andre fagskoler bruker om tilsvarende utdanning.

Denne utdanningen tar sikte på å utdanne reflekterte yrkesutøvere med høy faglig og etisk kompetanse innen oppvektfag. Barn og unge og deres familier skal gis hjelp og bistand til rett tid, rett sted og få rett hjelp så tidlig som mulig. Det skal legges til rette for at barn og unge blir sett, satt krav til og opplever mestring. Dette studiet gir kompetanse til å møte utfordringer i arbeid med barn med særskilte behov.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- bruke samme navn i søknaden, studieplanen og andre dokumenter som angår utdanningen.
- forandre navnet på utdanningen til *barn med særskilte behov*

3.4.2 Utdanningens innhold og emner

(2) Utdanningens innhold skal være egnet for å nå læringsutbyttet.

(3) De ulike emnene skal til sammen bidra til at studentene oppnår utdanningens totale læringsutbytte.

Vurdering

Praksis, undervisningsformer, lærestoff og metoder er godt beskrevet i studieplanen. Det faglige innholdet i utdanningen dekker teoretiske og praktiske læringsaktiviteter som er relevante for å nå læringsutbytte, og samsvarer med § 3-3 i fagskoletilsynsforskriften.

Innholdet i utdanningen er beskrevet i studieplanen og består av fem emner. Disse emnene er i henhold til NUFHO sin nasjonale plan.

Emne 1, «Felles grunnlag for fagskoleutdanningen i oppvekstfag», inneholder temaene arbeidsformer og metoder i studiet, oppvekstfagene i samfunnet, etikk, kommunikasjon og samhandling, sosiologi og psykologi, stat- og kommunalkunnskap, samt helse- og oppvekstpolitikk.

Emne 2 er «Pedagogikk og didaktikk». I temaet pedagogikk inngår læring og læringspsykologi, språk og begrepsutvikling, lek og læringsprosesser, utviklingspsykologi, motivasjonsteorier, utvikling av sosial kompetanse, dannelsingsprosesser, relasjonsbygging, endrings- og utviklingskompetanse og tilpasset undervisning. I temaet didaktikk inngår undervisnings- og opplæringsmetoder, observasjon, kartlegging og dokumentasjon og IKT som pedagogisk verktøy.

Emne 3, «Helsefremmende og forebyggende arbeid», inneholder temaene sentrale begreper i folkehelsearbeidet, dagens helseutfordringer og helseutfordringer i årene framover, sentrale lovverk, føringer, strategiplaner i folkehelsearbeid, betydningen av tidlig innsats, det inkluderende samfunn, enhet og mangfold, miljøarbeid og elevenes skolemiljø. Her finner vi også fysisk, psykisk og sosial helse i tilknytning til livsstil, kosthold og fysisk aktivitet, med emnene livsstilsykdommer, allergier, rusmisbruk, positiv helseatferd og fysisk aktivitet. Første praksisperiode er plassert i dette emnet.

Emne 4, «Barn og unge med særskilte behov», inneholder temaene organisatoriske rammer i forhold til barn og unge med særskilte behov, atferdsvansker, lærevansker, fysisk og psykisk funksjonshemming, psykiske og sosiale vansker, migrasjonsrelaterte utfordringer og lærevansker og barn i risikosituasjoner. Andre praksisperiode er plassert i dette emnet.

Emne 5 er «Hovedprosjekt». Dette skal være praksisrettet og knyttet opp til ett eller flere temaer i utdanningens emner. Hovedprosjektet skal vise at studenten har faglig forståelse, og kan anvende relevant teori og erfaring fra praksis. Dette skal gjennomføres som et gruppearbeid med tre til fem studenter.

Praksis er lagt til emne 3 og 4, og har et omfang på ti uker. Praksis skal bidra til å styrke studentenes selvfølelse og motivasjon for egen utvikling og evne til refleksjon. Gjennom praksis skal studentene få et læringsutbytte som er i tråd med innholdet i alle teoriemnene, og med læringsutbyttebeskrivelsene i praksis. I tabellen på side åtte i studieplanen er det ikke angitt hvor lang første og andre praksisperiode er. Dette er heller ikke angitt andre steder i studieplanen. Tilbyder må presisere dette i studieplanen slik at det går tydelig frem for studentene hvor mye tid som må settes av til praksis. Vi kan heller ikke lese ut i fra studieplanen om de to praksisperiodene skal gjennomføres på samme praksisplass. Tilbyder må beskrive dette i studieplanen. Videre finner vi ingen begrunnelser for hvorfor praksis er delt opp i to perioder, og vi mener at tilbyder bør se på om dette er hensiktsmessig for studentene. Vi mener at det er en fare for at det blir lite sammenheng mellom praksisperiodene, og at dette vil gjøre det vanskeligere å nå læringsutbyttet.

Vi mener at tilbyder har gjort et fornuftig valg av emner, og at emnene vil bidra til å styrke kompetansen til yrkesutøvere i barnehage, skole, SFO og annet barne- og ungdomsarbeid. Studentene vil kunne møte gamle og nye utfordringer med ny kunnskap. Formålet med utdanningen er at studentene skal bli reflekterte yrkesutøvere med høy faglig og etisk kompetanse, ha kunnskaper om barn og unges situasjon i dag, og kunne bli i stand til å gi hjelp og bistand til barn, unge og deres familier. Studentene skal ha gode evner til tverrfaglig samarbeid. Læringsutbyttene for hvert emne dekker til sammen det totale læringsutbytte for hele studiet. Læringsutbyttene er forståelige og oppnåelige for studentene.

Den etterspurte fagkompetansen i fagfeltet som er kartlagt gjennom prosjektet GLØD, FNs barnekonvensjon, Stortingsmelding nr. 6 (2012-2013) og Kunnskapsløftet (2006) med tilhørende stortingsmeldinger, kommer til uttrykk i læringsutbyttebeskrivelsene på emnenivå og overordnet for hele studiet. Vi finner ikke at det er utelatt noen emner som burde vært med for å oppnå det overordnede læringsutbyttet.

I studieplanen foreligger det en liste over obligatorisk litteratur på totalt 2350 sider, og en liste over anbefalt litteratur. I tillegg er det utarbeidet en litteraturliste på emnenivå som ligger som vedlegg nr. 3 i studieplanen. Litteraturen er relevant for studiet, og studentene finner oppdaterte boklister på skolens hjemmeside. Litteraturen består av bøker, og det er angitt hvilke sider som er relevante. I anbefalt tilleggslitteratur finner vi læreplaner, lovverk, publikasjoner og lenker til nettsider. Vi anser antall sider obligatorisk litteratur som en rimelig mengde lærestoff til dette studiet. Den litteraturen som er valgt dekker læringsutbyttebeskrivelsene og er på tertiært nivå.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- presisere i studieplanen hvor lang første og andre praksisperiode er
- beskrive i studieplanen hvorvidt all praksis skal utføres på samme arbeidsplass

Tilbyder bør vurdere om det skal være én sammenhengende praksisperiode.

3.4.3 Studieplanen

(4) Studieplanen skal tydelig vise utdanningens innhold og oppbygning.

Vurdering

Den er bygd opp på en forståelig måte ved at den er delt inn i hovedkapitler med underpunkter. Utdanningens navn står på framsiden av planen, og opptakskravene er beskrevet i kapittel 4. Omfang og forventet arbeidsmengde er beskrevet i en egen tabell i kapittel 6 som viser en oversikt over emnene med antall fagskolepoeng og hvor mye tid som må påregnes til arbeidet med hvert enkelt emne. Praksis er også satt inn i tabellen. De overordnede læringsutbyttebeskrivelsene for studiet er beskrevet i kapittel 3. Læringsutbytte og faglig innhold for hvert enkelt emne er beskrevet i vedlegg 1, «Emnebeskrivelser». Læringsutbyttebeskrivelsen for praksis er beskrevet i kapittel 6.2

Tilbyder har satt opp læringsutbyttebeskrivelsene i en matrise som viser sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene i NKR, læringsutbyttebeskrivelsene for utdanningen på overordnet nivå og læringsutbyttet på emnenivå. Denne oversikten vil gi studentene forståelse for sammenhengen mellom det de skal lære gjennom utdanningen på overordnet nivå, og de mer fagspesifikke kunnskapene, ferdighetene og den kompetansen de skal tilegne seg i hvert enkelt emne. Vi mener det er positivt at tilbyder har laget denne oversiktlige matrisen.

Læringsformer er godt beskrevet i studieplanen. Det legges vekt på at studentene er aktive, viser interesse og tar ansvar for egen læring. Det legges vekt på prosesslæring og erfaringsbasert læring, og studentenes faglige utvikling skal være preget av evne til samarbeid, kommunikasjon og praktisk yrkesutøvelse.

Arbeidskravene og vurderingsformene er beskrevet under hvert emne i vedlegg 1, «Emnebeskrivelse». Vi mener at studieplanen, emnebeskrivelsene, eget eksamensreglement og praksisprogram gir studentene god informasjon om vurderingsformene.

Studieplanen inneholder alle elementer som er beskrevet i søknaden, og omfatter all den informasjonen studentene skal ha. Den er oversiktlig, og er delt inn i kapitler med overskrifter, underpunkter og sidetall, og den er enkel for studentene å finne fram i. Vi viser imidlertid til vår vurdering av informasjon om praksis i kapittel 3.4.2.

Det stilles krav til fremmøte i praksisperiodene. Fravær utover 10 % fører til ikke bestått praksis. Dette er tydelig beskrevet i retningslinjene for praksis og i studieplanen. Vi mener det er bra at tilbyder stiller dette kravet til studentene. Tilbyder kan vurdere om det også skal stilles krav til oppmøte i annen undervisning.

Tilbyder skriver at studieplanen legges tilgjengelig på skolens hjemmeside. Vi mener at den bør også ligge på læringsplattformen, fordi det er der studenten kommer til å være under studiet.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør

- legge ut studieplanen på læringsplattformen Fronter
- vurdere om det også skal stilles krav til oppmøte i annen undervisning

3.5 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4)

3.5.1 Veiledning og oppfølging

(1) Utdanningen skal ha et pedagogisk opplegg som sikrer god veiledning og oppfølging av studentene både som gruppe og individ.

Vurdering

Både i søknaden og i studieplanen står det at veiledning vil bli gitt i studiesituasjonen på skolen, i praksis og i forbindelse med avsluttende oppgaver. Tilbyder skriver at veiledningen skal være et bindeledd mellom personlig kompetanse, teoretiske kunnskaper og yrkesspesifikke ferdigheter. Den er tenkt som samtaler rundt ulike deler av den utviklingen studentene skal igjennom i løpet av studiet. Veiledningen beskrives som støttende og igangsettende med hensyn til studentenes læringsbehov, den skal stå i forhold til arbeidskrav i praksis, og i forhold til studieprogresjon.

Tilbyder viser til at veiledningen kan foregå individuelt og i gruppe, og den kan være både muntlig og skriftlig. I tabellen som viser forventet arbeidsmengde for studentene med undervisning, veiledning og selvstudietid, står det at veiledning i basisgruppe eller individuelt er på to timer i gjennomsnitt per uke. Hvert emne har avsatt et visst antall timer til veiledning. Det står ikke i beskrivelsen hvorvidt veiledningen er obligatorisk, men i og med at det inngår i studiets timeantall, så går vi ut i fra at dette er noe studentene ikke kan velge bort. Dette kan være vanskelig for studentene å forstå, og vi mener at tilbyder må presisere dette i studieplanen.

I vedlegg 4 i studieplanen, «Retningslinjer for arbeidskrav og hovedprosjekt», står det at det vil bli gitt tilbud om fire timer med veiledning i tilknytning til hovedprosjektet. Dette finner vi også omtalt i vedlegg 2, «arbeidskrav», hvor det står at: «faglærer gir tilbud om inntil 4 timer veiledning pr. gruppe eller pr. student» i forbindelse med hovedprosjektet. Vi mener at fire timer veiledning er tilstrekkelig. Tilbyder må presisere at veiledning i forbindelse med hovedprosjektet er obligatorisk. Dette samsvarer imidlertid ikke med det som står i tabellen som viser forventet veiledning. Der står det oppgitt at veiledningen på emne 5, «Hovedprosjektet», er på 32 timer over 16 uker. Det vil si et gjennomsnitt på to timer i uka. Her er det med andre ord et avvik på 28 timer. Tilbyder må rette opp avviket slik at det er samsvar mellom tabell og vedlegg.

I vedlegg 6 i studieplanen, «Praksis», står det at det er tilbyders ansvar å veilede studentene på arbeidskravene i praksis. Studentene har rett til hjelp og veiledning av praksisveileder, og til veiledning og oppfølging av lærer. Det skal avtales faste veiledningstimer med praksisveileder, og studentene har krav på minimum én time veiledning per uke. I en ti ukers praksis så vil det si ti timer veiledning til sammen. I søknaden står det at faglærer i tillegg vil gi minimum 3x2 timer veiledning i praksis. Til sammen vil dette gi 16 timer veiledning i praksis på ti uker. Studentene kan i tillegg melde om behov for mer veiledning.

I vedlegg 7 i studieplanen, «Utviklingsprosjekt på egen arbeidsplass», står det at faglærer veileder studenten i arbeidet med dokumentasjon av utviklingsprosjektet og at praksisveileder på praksisplassen har det faglige ansvaret for veiledning av utviklingsprosjektet. Det er satt opp seks kulepunkter for hva veiledningen på arbeidsplassen skal ha som tema. Dette er faglig innhold og forståelse, refleksjon over egen yrkesforståelse og utviklingsmuligheter, kommunikasjon, samarbeid, problemløsning, rapportering, ressursutnyttelse og prosjektarbeid som prosess. Strukturert veiledning bør tilsvare to timer per uke, og i tillegg gis det veiledning «her og nå» ved behov. Det vil bli gitt veiledning i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av utviklingsprosjektet.

Vi mener at beregningen av tid til veiledning i praksis og utviklingsprosjektet er innenfor rammene for hva som sikrer god oppfølging av studentene.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- presisere i studieplanen at veiledning i tilknytning til emnene i utdanningen er obligatorisk
- gjøre veiledningen obligatorisk i hovedprosjektet
- sørge for at timeantallet som oppgis for veiledning samsvarer i alle dokumenter

3.5.2 Undervisningsformer og læringsaktiviteter

(2) Undervisningsformer og læringsaktiviteter, herunder eventuell praksis, skal være tilpasset læringsutbyttet som skal oppnås.

Vurdering

Utdanningen er lagt opp med seks timer i uka med lærerstyrt undervisning, i tillegg til veiledning i basisgruppe eller individuelt. Det er forventet at selvstudium utgjør 7 ½ time per uke. Vi anser denne fordelingen som en god balanse for å oppnå et godt læringsutbytte. Både studieplanen og søknaden sier at undervisningsformene som benyttes skal være relevante og hensiktsmessige, og at det skal være variasjon i læringsmetoder. Aktuelle undervisningsformer og læringsaktiviteter er veiledning, storyline, forelesning, rollespill, gruppearbeid og prosjektarbeid. Vi ser at dette er gode valg for å få en variasjon og at det er tilpasset studentenes ulike læringsstrategier. Her får studentene bruke sin kreativitet i eksempelvis rollespill. Gruppearbeid og prosjektarbeid er gode metoder som får studentene til å være aktive i sin egen læring, og som fremmer samarbeidslæring og studentenes ansvar for egen læring.

Praksis er obligatorisk, og en viktig arena for studenten for å oppnå læringsutbyttet. Praksis er omtalt i studieplanen under kapittel 6.2, og er der beskrevet som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Læringsutbyttebeskrivelsene kan virke noe generelle, men de skal operasjonaliseres av studentene i samråd med faglærer og praksisveileder. Det er vanskelig å lage fagspesifikke mål så lenge studentenes praksisplass er ukjent. Vi tolker det slik at så snart praksisplassen er kjent, så skal studenten ta utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsene for praksis, og lage egne læringsutbyttebeskrivelser som passer for den spesielle praksisplassen. Vi ser på dette som en god måte å få studentene aktive i sin egen læring på.

Praksis er delt i to perioder. Vi savner en beskrivelse av hvor lange disse periodene skal være i antall uker, jf. vår vurderingen i kapittel 3.4.2. Første praksisperiode er lagt til emne 3, og den andre praksisperioden er lagt til emne 4. Praksis utgjør ca. 20 % av samlet studietid. Det er beregnet 300 timer til praksis over ti uker, i tillegg til 60 timer selvstudium. Det er utarbeidet tydelige arbeidskrav, og sluttvurderingen er med fokus på oppnåelse av egne læringsutbyttebeskrivelser for perioden.

I beskrivelsen av praksis i vedlegg 6 i studieplanen, bruker tilbyder begreper som «personlig målsetting», «personlig målbeskrivelse» og «personlige mål». Vi mener tilbyder bør vurdere å bruke begrepet «læringsutbytter» i stedet for begrepet «mål». Dette gjelder for hele vedlegg 6.

Retningslinjene for praksis inneholder klare opplysninger om arbeidstid, fravær, studentens rolle på praksisstedet og de forskjellige aktørenes ansvarsområder. Det er satt opp klare kriterier for vurdering

av praksis både for bestått og ikke bestått, og det er også en plan for hva som skjer dersom en student ikke får godkjent praksis. Det er utarbeidet skjemaer for vurdering som er til bruk for lærer og veileder, og et skjema for selvevaluering til bruk for studenten.

Tilbyder har ansvar for å skaffe og å godkjenne praksisplasser. Studenten kan komme med ønsker om praksisplass, og det vil tilbyder prøve å etterkomme så langt det er mulig. Praksis kan gjennomføres på to måter, enten på egen arbeidsplass eller på et annet arbeidssted enn der studenten har et tilsetningsforhold. Kravet er at praksisstedet har høy faglig og innholdsmessig standard innenfor fagfeltet. Tilbyder har intensjonsavtaler med kommuner (omtalt i kapittel 3.2.2 og 3.2.4) for å sikre praksis av god standard. Det ligger ved en mal for praksiskontrakt som skal underskrives av student og lærer.

De valgte undervisningsformene og læringsaktivitetene er tilpasset det læringsutbyttet som skal oppnås.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør vurdere å bruke begrepet «læringsutbytter» i stedet for begrepet «mål» i vedlegg 6 i studieplanen.

3.6 Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5)

3.6.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse

(1) Undervisningspersonalets sammensetning og samlede kompetanse skal være tilpasset utdanningen slik den er beskrevet i studieplanen. Undervisningspersonalet må samlet ha følgende kompetanse:

- a) Formell utdanning minst på samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder. For nye fagområder der det ennå ikke tilbys tertiær utdanning, kan langvarig yrkespraksis erstatte formell utdanning.
- b) Pedagogisk kompetanse relevant for utdanningen. Minst én person skal ha formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg.
- c) Digital kompetanse relevant for utdanningen.
- d) Relevant og oppdatert yrkeserfaring.

Vurdering

Kravspesifikasjonen som tilbyder legger frem viser at de stiller krav om minimum 3-årig høgskoleutdanning innen oppvekst-/helsefag, samt praktisk pedagogisk utdanning. Minst én av faglærerne må også ha lærerutdanning på høyskolenivå. I tillegg må én av faglærerne ha videreutdanning innenfor spesialpedagogikk. I tabellen hvor tilbyder viser oversikten over undervisningspersonalet tilknyttet utdanningen, ser vi at det er seks personer som allerede er ansatt ved skolen, som til sammen utgjør 100 % stilling. Disse seks personene har alle en grunnutdanning som sykepleiere med ulik videreutdanning innenfor helse. Det oppgis at fem stykker har praktisk

pedagogisk utdanning (PPU), og én ville fullføre PPU i løpet av mai 2015. Ingen av disse har videreutdanning i spesialpedagogikk.

I samme tabell er det også lagt inn én person som ikke er ansatt, men hvor skolen ønsker en lærer/førskolelærer (yrkesbenevnelsen er nylig forandret til barnehagelærer) med videreutdanning i spesialpedagogikk i 50 % stilling. Det er lagt ved en plan for denne ansettelsen.

I kravspesifikasjonen til tilbyder er det ikke beskrevet krav til relevant og oppdatert yrkeserfaring. NOKUT stiller krav til dette, og det må derfor inkluderes. Vi poengterer at det må beskrives/eksemplifiseres hva slags yrkeserfaring som vurderes som relevant. I kravspesifikasjonen savner vi også et punkt om forholdstall mellom undervisningspersonalet og studenter, noe som er et krav fra NOKUT for at kravspesifikasjonen skal være tilfredsstillende.

Vi mener at lærerne som er ansatt ikke dekker den samlede kompetansen som er tilpasset denne utdanningen slik den er beskrevet i studieplanen. Ingen har formell utdanning eller relevant yrkeserfaring fra skole, skolefritidsordning, barnehage eller annet barne- og ungdomsarbeid, noe vi mener de bør ha for denne type utdanning innenfor oppvekstfag. Det faglige miljøet som foreligger per i dag er kun helsefaglig relatert, slik vi oppfatter det. Det må derfor være en forutsetning at tilbyder ansetter en person med oppvekstfaglig utdanning og med relevant arbeidserfaring fra barnehage, skole, skolefritidsordning, eller annet barne- og ungdomsarbeid. Tilbyder har lagt ved en plan for denne ansettelsen, men vi kan ikke per i dag se om denne personen har relevant utdanning og yrkeserfaring. Se for øvrig NOKUTs kommentarer til dette i kapittel 3.10, «Merknader fra NOKUT».

Den som er pedagogisk ansvarlig for studiet er ansatt ved skolen i 100 % stilling. Hun har formell kompetanse som sykepleier og helsesøster, har praktisk pedagogisk utdannelse, nettlærerutdanning, utdanningsledelse, ledelse og styring. Hennes ansvar og oppgaver er at hun er utdanningsleder og fagleder. Hun underviser, og hun har ansvar for koordinering av utdanningen. Det pedagogiske opplegget utvikles i samarbeid mellom pedagogisk ansvarlig og involverte lærere i forkant av hvert enkelt emne. Vi mener at denne personen har god og bred kompetanse, og nødvendig erfaring for å sikre kvaliteten i det pedagogiske opplegget. Vi tror også at det er positivt, og en styrke for utdanningen, at det foregår et samarbeid mellom den pedagogisk ansvarlige og involverte lærere i forkant av hvert emne. På denne måten kan det opprettes en god dialog omkring faglige vurderinger og meninger om gjennomføring av undervisningen.

Den digitale kompetansen til alle lærerne i tilbyders oversikt, viser at den er i tråd med kravspesifikasjonen som legges frem. Dette er en stedbaset utdanning, og alle har grunnleggende kompetanse i standard programvare. Dette mener vi er tilfredsstillende.

Kravspesifikasjonen inneholder også krav til praksisveiledere og sensorer. Disse punktene vurderes under henholdsvis kapittel 3.6.2, «Praksisveiledere», og kapittel 3.7.2, «Sensorenes kompetanse».

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- i kravspesifikasjonen sette krav til relevant og oppdatert yrkeserfaring
- i kravspesifikasjonen inkludere forholdstall mellom undervisningspersonalet og studenter

- ansette en person med oppvekstfaglig utdanning, og relevant arbeidserfaring

3.6.2 Praksisveiledere

(2) For utdanninger med praksis skal eksterne praksisveiledere ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.

Vurdering

I kravspesifikasjonen stiller tilbyder krav om at praksisveiledere skal ha minimum samme utdanningsnivå som utdanningen. Skolen har utarbeidet en egen mal for gjennomføring av praksis i vedlegg 6 i studieplanen. Den beskriver godt hvordan og når studentene får veiledning i praksis. I tilbyders studieplan står det også at veileder fortrinnsvis bør inneha veiledningskompetanse, og at veiledere får mulighet til å delta på fagskolens praksiskurs for veiledere. Vi mener at det bør være et krav å delta på praksiskurs for praksisveiledere som ikke fra tidligere har veiledningskompetanse. Kravene til veileders kompetanse og informasjonen/opplæringen tilbyder gir praksisveilederne er tilfredsstillende for å kunne veilede og vurdere studentene i praksis.

Krav til praksisveilederes kompetanse må fremgå av praksisavtalen, men dette er ikke tilfellet. Tilbyder må rette opp i dette.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må inkludere krav til praksisveilederes kompetanse i praksisavtalen.

Tilbyder bør gjøre det til et krav at praksisveiledere som ikke har veiledningskompetanse fra tidligere deltar på praksiskurs.

3.6.3 Undervisningspersonalets størrelse og stabilitet

(3) Undervisningspersonalet må være stort og stabilt nok til å gjennomføre fastsatte læringsaktiviteter.

Vurdering

Den totale årsverksinnsatsen tilknyttet utdanningen er på 150 % fordelt på 7 fast ansatte. Det åpnes for 30 studenter på utdanningen. Vi mener at dette forholdstallet mellom faglig ansatte og studenter er tilstrekkelig til at de fastsatte læringsaktivitetene kan gjennomføres slik det er planlagt. Det skal også kunne være tilstrekkelig til at studentene får god oppfølging.

Tilbyder oppgir i søknaden at de har 6 fagskoleutdanninger, og at de derfor har et sammensatt pedagogisk personale med faglig kompetanse. De oppgir at undervisningspersonalet er så stort at de kan dekke opp for hverandre ved sykdom eller annet fravær. Vi ser ut i fra tabellen for undervisningspersonalet at de fleste har 100% stillinger, men har en mindre stillingsprosent knyttet

opp mot denne utdanningen. Vi finner det derfor troverdig at de kan finne gode interne løsninger ved fravær og sykdom.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.6.4 Faglig ansvarlig

(4) Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig med formell faglig kompetanse. Faglig ansvarliges oppgave er å sikre at studentene gjennomfører utdanningen som beskrevet i planen og oppnår læringsutbyttet. Faglig ansvarlig må være tilsatt hos tilbyder i minimum 50 prosent stilling.

Vurdering

Faglig ansvarlig er ansatt i 100 % fast stilling. Hun er utdanningsleder for Helse- og oppvekstfag, har ansvar for koordinering av utdanningen, er fagleder og har også noe undervisning. Hun har formell kompetanse som sykepleier og helsesøster. I tillegg har hun PPU, nettlærerutdanning, utdanningsledelse, og ledelse og styring. Vi mener at denne personen, selv om hun ikke har en oppvekstfaglig utdanning, allikevel fint kan sikre at studentene får den utdanningen som er beskrevet i studieplanen og at de kan oppnå læringsutbyttet. Det bidrar også til å sikre kvaliteten at hun samarbeider med de involverte lærere i hvert emne. Hun har bred og god pedagogisk kompetanse, samt lederkompetanse og veiledningskompetanse, noe vi finner positivt i en slik rolle.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.7 Eksamen og sensur (§ 3-6)

3.7.1 Eksamens- og vurderingsordningene

(1) Eksamens- og vurderingsordningene skal være egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

Tilbyder benytter mappevurdering i de fem emnene som inngår i utdanningen. Dette benyttes som metode for både underveisvurdering for læring og for sluttvurdering av læring. Mappevurdering benyttes for å få bedre sammenheng og helhet i læringsprosessen. Arbeidskrav og innleveringer er tydeliggjort for hvert emne i studieplanen. Studentene får karakter etter en samlet vurdering av arbeidsmappen i form av en skriftlig vurdering med karakteren A–F. Studenten skriver etter hvert emne en refleksjon som inneholder beskrivelse av arbeid som er gjort, egen vurdering av arbeidet og synspunkter rundt egen progresjon og læring. Dette refleksjonsnotatet vurderes til godkjent/ikke godkjent. Faglærer gir skriftlig tilbakemelding på notatet. Vi mener at mappevurdering er godt egnet

for å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd i dette studiet. Det kommer tydelig frem av studieplanen hva som er læringsutbyttet innenfor kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Gjennom denne formen for mappemetodikk får studentene mulighet til en god oppfølging fra faglærer. Studentene har også god mulighet til å forbedre arbeidet på bakgrunn av tilbakemeldinger de får fra lærer. Dette mener vi er bra for studentene.

Praksis vurderes til bestått/ikke bestått. Vurderingen er basert på studieplanens overordnede læringsutbytte for praksis, studentenes egne læringsutbytter for praksis, samt studentenes innsats og arbeidskrav for praksis. Det blir gjennomført midt- og sluttvurdering med fokus på oppnåelse av egne læringsutbytter for perioden. Det er laget en egen mal for vurdering av praksis som veileder fyller ut ved endt praksisperiode, og en mal som studentene fyller ut for å evaluere seg selv, jamfør vår omtale i kapittel 3.5.2, «Undervisningsformer og læringsaktiviteter».

Eksamen er basert på rapporten fra hovedprosjektet i emne 5. Emne 1–4 og praksis må være fullført og bestått i forkant av arbeidet med hovedprosjektet. Eksamen er todelt, og består av et individuelt oppsummeringsnotat og en muntlig eksaminasjon. Det gis en samlet karakter på eksamen hvor den muntlige delen veier tyngst dersom det er sprik mellom muntlig og skriftlig prestasjonsnivå. Oppsummeringsnotatet og muntlig eksaminasjon vurderes av én intern og én ekstern sensor. Vi mener at denne eksamensformen er godt egnet for å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.7.2 Sensorenes kompetanse

(2) Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

I kravspesifikasjonen til tilbyder beskrives det at sensor skal ha minimum treårig høyskoleutdanning innen oppvekstfag/lærerutdanning, og at det er ønskelig at sensor har videreutdanning i spesialpedagogikk og/eller PPU. Vi mener at det også må være et krav om at sensor har yrkeserfaring fra det aktuelle fagområdet. Vi poengterer at det må beskrives/eksemplifiseres hva slags yrkeserfaring som vurderes som relevant. Det benyttes både intern og ekstern sensor ved eksamen av oppsummeringsnotatet og muntlig eksaminasjon. Vi mener at tilbyder redegjør godt for hvordan sensureringen skal foregå.

Tilbyder har ikke oppgitt sensorer i tabellen over undervisningspersonalet ved utdanningen. Dersom tilbyder har inngått avtale med sensorer må disse inkluderes i tabellen.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- inkludere et krav i kravspesifikasjonen om at sensor må ha yrkeserfaring fra det aktuelle fagområdet
- inkludere en oversikt over sensorer ved utdanningen i tabellen over undervisningspersonell, dersom tilbyder har inngått avtale med sensorer

3.8 Infrastruktur (§ 3-7)

Tilbyder skal ha lokaler, utstyr, informasjonstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold som er tilpasset utdanningen, og som utgjør et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.

Vurdering

Tilbyder har lagt ved romspesifikasjoner for Fagskolen i Østfold, med adresse i Kråkerøy. Den viser en oversikt over flere klasserom med plass til 30 studenter, og med tilgang til White Board, Smart Board og dokking for PC. Det er også fire datarom med plass til 30 studenter, som har det samme utstyret som klasserommene, og i tillegg 30 PC-er med nettverkstilkobling og aktuell programvare. Skolen har dessuten etablert trådløst nettverk slik at studentene kan knytte seg til internett via sin private PC. I studieplanen er det spesifisert at studentene må disponere egen PC. Studentene disponerer også 11 godt utstyrte grupperom med blant annet 55 tomers skjermer som kan kobles til PC og White Board. Rom, utstyr og IKT er etter vår oppfatning tilfredsstillende ved at det er plass og utstyr nok til det antall studenter det søkes om. Alle har muligheter til å komme på nett, og de har tekniske hjelpemidler som hører til i et moderne klasserom.

I studieplanen gjøres det videre kjent at studentene får opplæring i skolens digitale læringsplattform, Fronter. Alt av arbeid, innleveringer og informasjon gjøres tilgjengelig på nett via Fronter. Skolen har en systemansvarlig som vedlikeholder skolens datautstyr og yter service til studenter. I tillegg har de muligheten for support gjennom *Hjelpdesk* i fylkeskommunen. Studentene har også tilgang til skrivere og kopimaskiner. Vi mener at det er god informasjon om tekniske forutsetninger i studieplanen, og at studentene blir gjort godt kjent med hva de kan forvente seg på dette området, og også hva som forventes av studentene. Tilbyder skriver i søknaden at alle lærere har adgang til egen arbeidsplass og bærbar PC med tilgang til IKT-tjenester. Dette er gode forutsetninger for at også lærerne skal ha tilfredsstillende arbeidsforhold.

I tilbyders søknad er det skrevet at skolen deler bibliotek med høgskolen i Østfold (HIØ). Tilbyder har redegjort for avtale om bruk av bibliotek for studentene og lærere. Vi mener at dette bra for å sikre at studentene og lærerne kan ha mulighet til å låne relevant litteratur.

Det er ingen opplysninger fra tilbyder om hvorvidt skolen abonnerer på, eller har tenkt å abonnere på, sentrale fagtidsskrifter. Vi mener at fagtidsskrifter og faglige nettsider som omhandler barn med funksjonsnedsettelse og som har særskilte behov er nødvendig for at lærerne og studentene skal kunne holde seg oppdaterte på fagområdet. Tilbyder må derfor vise at de har tilgang på relevante fagtidsskrifter og faglige nettsider.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må vise at de har tilgang på relevante fagtidsskrifter og faglige internettsider.

3.9 Konklusjon etter sakkyndig vurdering

Utdanningen anbefales ikke godkjent.

Tilbyder må

- inkludere en setning i opptaksbestemmelsene i reglementet og i studieplanen om at tilbyder tar ansvar for realkompetansevurdering av søkere dersom realkompetansevurderingen ikke kan utføres av fylkeskommunen
- gi en tydelig beskrivelse av realkompetansevurdering
- beskrive om og hvordan det er mulig å bli tatt opp uten fagbrev
- utforme praksisavtaler som oppfyller NOKUTs krav
- tydeliggjøre hvor i timeregnskapet praksisveiledningen er
- sørge for at utdanningen er på 1500–1800 timer
- endre deskriptor G4 i henhold til vår vurdering
- bruke samme navn i søknaden, studieplanen og andre dokumenter som angår utdanningen.
- forandre navnet på utdanningen til barn med særskilte behov
- presisere i studieplanen hvor lang første og andre praksisperiode er
- beskrive i studieplanen hvorvidt all praksis skal utføres på samme arbeidsplass
- presisere i studieplanen at veiledning i tilknytning til emnene i utdanningen er obligatorisk
- gjøre veiledningen obligatorisk i hovedprosjektet
- sørge for at timeantallet som oppgis for veiledning samsvarer i alle dokumenter
- i kravspesifikasjonen sette krav til relevant og oppdatert yrkeserfaring
- i kravspesifikasjonen inkludere forholdstall mellom undervisningspersonalet og studenter
- ansette en person med oppvekstfaglig utdanning, og relevant arbeidserfaring
- inkludere krav til praksisveileders kompetanse i praksisavtalen
- inkludere et krav i kravspesifikasjonen om at sensor må ha yrkeserfaring fra det aktuelle fagområdet
- inkludere en oversikt over sensorer ved utdanningen i tabellen over undervisningspersonell, dersom tilbyder har inngått avtale med sensorer
- vise at de har tilgang på relevante fagtidsskrifter og faglige internettsider

Tilbyder bør

- vurdere å inngå samarbeidsavtaler med private aktører for å utvide sitt faglige nettverk
- vurdere om det skal være én sammenhengende praksisperiode
- legge ut studieplanen på læringsplattformen Fronter
- vurdere om det også skal stilles krav til oppmøte i annen undervisning
- vurdere å bruke begrepet «læringsutbytter» i stedet for begrepet «mål» i vedlegg 6 i studieplanen
- gjøre det til et krav at praksisveiledere som ikke har veiledningskompetanse fra tidligere deltar på praksiskurs

3.10 Merknader fra NOKUT

NOKUT krever ikke at alle som skal undervise ved utdanningen er ansatt ved søknadstidspunktet. Dersom ikke alle er ansatt på søknadstidspunktet, må det legges frem en plan for ansettelse som viser at de ansatte vil være på plass i god tid før studiestart. I slike tilfeller vil tilbyder få tilsagn om godkjenning inntil det kan dokumenteres at undervisningspersonalet er ansatt. Tilsagnet vil vare i ett år.

Tilbyder har lagt frem en plan som sier at de i utgangspunktet ønsker å koble inn en allerede ansatt lærer i 50 % ved å utvide denne personens stilling. Planen inkluderer også hvordan tilbyder vil gå frem dersom denne læreren ikke er interessert eller aktuell. Skolen regner to måneder på en ansettelse, eventuelt opptil fem.

Vi fremhever at de sakkyndige krever at personen som ansettes har oppvekstfaglig utdanning og relevant arbeidserfaring fra barnehage, skole, skolefritidsordning, eller annet barne- og ungdomsarbeid.

4 Tilsvarende

NOKUT mottok 4. september 2015 tilbakemelding fra søkeren, på vår innledende administrative vurdering og de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport.

Under presenterer vi søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen, samt de sakkyndiges tilleggsvurdering av de opprinnelig underkjente kravene.

4.1 Søkerens tilbakemelding

Tilsvar fra Fagskolen i Østfold (FiØ) vedr. søknad barn med særskilte behov.

INNLEDENDE VURDERING – Tilsvar vedrørende MÅ og BØR punkter beskrevet i tilsynsrapporten som punkt 2.3, er gjengitt med kommentarer nedenfor.

NOKUT: Tilbyder må imidlertid gjøre følgende endringer før en eventuell godkjenning kan vedtas:

- Innhente tilbakemeldinger fra aktører i yrkesfeltet som ikke er tidligere studenter (i denne søknadsrunden betyr det å oppdatere systembeskrivelsen). **Svar FiØ:** Dette er utført i systembeskrivelsen. Se vedlagte kvalitetshåndbok (vedlegg 1)
- Angi i reglement hvor mange forsøk studentene får på eksamen. **Svar FiØ:** I reglementet er endringene utført, se vedlagte reglement (vedlegg 2)
- Kombinere informasjonen i reglementets punkter 8.1 og 10. **Svar FiØ:** Er gjennomført, se vedlagte reglement (vedlegg 2)
- Sørge for samsvar mellom styrevedtektene og prosedyren for klagebehandling. **Svar FiØ:** Er utført, se vedlagte prosedyre for klagebehandling (vedlegg 3)
- Tydeliggjøre at studentrepresentanten i klagenemnden har personlig vara. **Svar FiØ:** Er utført, se vedlagte prosedyre for klagebehandling (vedlegg 3)

NOKUT: I tillegg må tilbyder fremover

- Sørge for at undervisningspersonell, sensorer og eksterne interessenter får mulighet til å gi sin vurdering av styrker og svakheter i utdanningstilbudet. **Svar FiØ:** Endringer for å heve kvaliteten i vurderingsprosessen vil gjennomføres.
- Sørge for at tilbakemeldingene fra undervisningspersonell, sensorer og eksterne interessenter presenteres og evalueres i årsrapporten, med eventuelle tilhørende tiltaksforslag. **Svar FiØ:** Vil bli ivare tatt i årsrapporten for 2015.

NOKUT: Tilbyder bør

- Tydeliggjøre at styret fastsetter mål og indikatorer som er utarbeidet av rektor i samarbeid med studenter og ansatte. **Svar FiØ:** Er utført i systembeskrivelsen, kvalitetshåndboken (vedlegg 1)
- Vurdere å trekke inn tekst i systembeskrivelsen fra årsrapportens informative tekst om indikatorene. **Svar FiØ:** Er utført, se vedlagte systembeskrivelse, kvalitetshåndbok (vedlegg 1)
- Endre formuleringer i det som nå er reglementets punkt 8.1. **Svar FiØ:** Er endret i forbindelse med at punkt 8.1 og 10 er kombinert, se vedlagte reglement (vedlegg 2)

VURDERING AV UTDANNINGEN – Tilbyders tilbakemelding, for ytterligere detaljer, se vedlegg.

3.2.1 Opptak - Tilbyder må inkludere en setning i opptaksbestemmelsene i reglementet og i studieplanen om at tilbyder tar ansvar for realkompetansevurdering av søkere dersom realkompetansevurderingen ikke kan utføres av fylkeskommunen, gi en tydelig beskrivelse av realkompetansevurdering, beskrive om og

hvordan det er mulig å bli tatt opp uten fagbrev. **Svar FiØ:** Tilbyder har utarbeidet prosedyre og retningslinjer for realkompetansevurdering hvor dette er beskrevet. I reglementet er det presisert at Østfold fylkeskommune påtar seg ansvaret for realkompetansevurdering opp mot NKR nivå 4 (vedlegg 4)

3.2.4 Praksisavtaler - Tilbyder må utforme praksisavtaler som oppfyller NOKUTs krav. **Svar FiØ:** Forslag til ny mal for praksisavtale er utformet (vedlegg 5). Når det gjelder avtaler som allerede er inngått fikk praksisstedene lese gjennom foreløpig studieplan, samt en presentasjon av studiet før avtaler ble inngått og signert.

3.2.5 Fagskolepoeng og arbeidsmengde - Tilbyder må tydeliggjøre hvor i timeregnskapet praksisveiledningen er og sørge for at utdanningen er på 1500–1800 timer. **Svar FiØ:** Praksisveiledning er nå synliggjort i regnskapet over forventet arbeidsmengde med 300 timer praksis med «her og nå» veiledning, praksisveileder/ lærer = 6 timer og praksisveileder/ arbeidsplass = 12 timer. I tillegg 3 skolesamlinger = 16 timer til: veiledning i LUB for praksis og praktisk veiledning. Forventet selvstudietid i praksis er 60 timer Det er satt av tid til veiledning i hovedprosjekt i årsplanleggingen og denne er obligatorisk. I tillegg til de 4 individuelle veiledningstimene på selve oppgaven, kommer 28 timer veiledning til oppstart av hovedprosjekt, oppgaveskriving, norsk til hovedprosjekt og i forhold til problemstilling. Dette foregår i gruppe. Dette gir et timetall på utdanningen på 1570 timer. Se studieplan (vedlegg 6).

3.3 Læringsutbytte (§ 3-2) - Tilbyder må endre deskriptor G4 i henhold til vår (sakkyndiges) vurdering. **Svar FiØ:** Deskriptor G4 er endret til *kandidaten kan i samarbeid med andre faginstanser utvikle arbeidsmetoder og tjenester til barn og unge med særskilte behov, gjennom kunnskapsdeling, veiledning og etisk refleksjon på arbeidsplassen*. Se studieplan (vedlegg 6)

3.4.1 Utdanningens navn - Tilbyder må bruke samme navn i søknaden, studieplanen og andre dokumenter som angår utdanningen og forandre navnet på utdanningen til barn med særskilte behov. **Svar FiØ:** Tilbyder har endret navnet på utdanningen til *barn med særskilte behov* og alle dokumenter i forbindelse med utdanningen har fått samme betegnelse.

3.4.2 Utdanningens innhold og emner - Tilbyder må presisere i studieplanen hvor lang første og andre praksisperiode er, beskrive i studieplanen hvorvidt all praksis skal utføres på samme arbeidsplass og tilbyder bør vurdere om det skal være én sammenhengende praksisperiode. **Svar FiØ:** All praksis utføres på samme arbeidsplass. Praksisperioden er på 10 uker, til sammen 300 timer, gjennomføres sammenhengende, etter emne 3 og i løpet av emne 4. Se studieplan (vedlegg 6)

3.4.3 Studieplanen - Tilbyder bør legge ut studieplanen på læringsplattformen Fronter og vurdere om det også skal stilles krav til oppmøte i annen undervisning. **Svar FiØ:** Alle studieplaner legges ut på fronter, det stilles krav til oppmøte i praksis. I skolens reglement er det presisert at studenten har plikt til å delta i undervisningen i den form den blir gitt.

3.5 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4) og 3.5.1 Veiledning og oppfølging - Tilbyder må presisere i studieplanen at veiledning i tilknytning til emnene i utdanningen er obligatorisk, gjøre veiledningen obligatorisk i hovedprosjektet og sørge for at timeantallet som oppgis for veiledning samsvarer i alle dokumenter. **Svar FiØ:** Det er presisert i studieplanen at veiledning i tilknytning til emner og

hovedprosjekt er obligatorisk. Timetallene samsvarer nå i alle dokumenter. Studieplanen viser at skolen tilbyr inntil 4 veiledningstimer på hovedprosjektet, *i tillegg kommer veiledning i forhold til oppstart av hovedprosjekt, oppgaveskriving, norsk til hovedprosjekt og i forhold til problemstilling*. Timetallet er presisert i oversikten i studieplanen (vedlegg 6).

3.5.2 Undervisningsformer og læringsaktiviteter - Tilbyder bør vurdere å bruke begrepet «læringsutbytter» i stedet for begrepet «mål» i vedlegg 6 i studieplanen. Svar FiØ: Det er revidert og begrepet *læringsutbytter* benyttes i stedet for *mål*.

3.6 Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5) og 3.6.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse - Tilbyder må i kravspesifikasjonen sette krav til relevant og oppdatert yrkeserfaring, i kravspesifikasjonen inkludere forholdstall mellom undervisningspersonalet og studenter og ansette en person med oppvekstfaglig utdanning, og relevant arbeidserfaring. Svar FiØ: I kravspesifikasjonen er det satt krav til relevant og oppdatert yrkeserfaring og at forholdstallet mellom student og faglærer skal være på ca. 20:1. Tilbyder vil ansette en person med oppvekstfaglig utdanning og relevant arbeidserfaring fra barnehage, skole, skolefritidsordning, eller annet barne- og ungdomsarbeid når godkjenning foreligger (vedlegg 7).

3.6.2 Praksisveiledere - Tilbyder må inkludere krav til praksisveileders kompetanse i praksisavtalen. Svar FiØ: Det er laget ny mal til praksisavtale hvor det er spesifisert at praksisveileders kompetanse skal er minimum samme utdanningsnivå som utdanningen (vedlegg 5)
Tilbyder bør gjøre det til et krav at praksisveiledere som ikke har veiledningskompetanse fra tidligere deltar på praksiskurs. Svar FiØ: Skolen tilbyr jevnlig praksisveilederkurs på skolen, i tillegg reiser praksiskoordinator ut på den enkelte arbeidsplass for å holde kurs dersom veiledere ikke har mulighet for å delta på disse.

3.7.2 Sensorenes kompetanse - Tilbyder må inkludere et krav i kravspesifikasjonen om at sensor må ha yrkeserfaring fra det aktuelle fagområdet og inkludere en oversikt over sensorer ved utdanningen i tabellen over undervisningspersonell, dersom tilbyder har inngått avtale med sensorer. Svar FiØ: Tilbyder har presisert i kravspesifikasjonen at sensor må ha yrkeserfaring fra det aktuelle fagområdet (vedlegg 6) Det er inkludert en oversikt for sensor, Gulli Marthinsen, i tabellen over undervisningspersonell, (vedlegg 8)

3.8 Infrastruktur (§ 3-7) - Tilbyder må vise at de har tilgang på relevante fagtidsskrifter og faglige internettsider. Svar FiØ: Fagskolen i Østfold har en samarbeidsavtale med HiØs bibliotek. De abonnerer på mange internasjonale og norske tidsskriftdatabaser med vitenskapelige og andre faglige artikler i fulltekst. Ansatte og studenter har elektronisk tilgang på fagtidsskrifter, artikler og faglige internettsider. <http://www2.hiof.no/nor/biblioteket/databaser-1> (vedlegg 9)

Med hilsen

Ketil Solbakke
rektor

Vedlegg: 1-9

4.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Opptak (punkt 3.2.1)

Tilbyder har utarbeidet prosedyre og retningslinjer for realkompetansevurdering og fått inn en presisering i reglementet om at det er fylkeskommunen som påtar seg ansvaret for realkompetansevurdering. Dette er relevante opplysninger for de studenten som har behov for det.

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Praksisavtaler (punkt 3.2.4)

Praksisavtale som tilbyder nå legger fram oppfyller NOKUT sine krav.

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Fagskolepoeng og arbeidsmengde (punkt 3.2.5)

Tilbyder redegjør for timeregnskapet i praksisveiledning og har sørget for at utdanningen er på 1570 timer. Det er oversiktlig satt opp i tabellen. Studenten vil nå kunne finne ut om de får det de har blitt lovet.

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Læringsutbytte (punkt 3.3.1)

Tilbyder har endret deskriptor G4 på en tilfredsstillende måte. Dette finner vi er endret i studieplanen (vedlegg 6).

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Utdanningens navn (punkt 3.4.1)

Tilbyder har endret navnet på utdanningen og det er gjort i alle dokumenter.

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Utdanningens innhold og emner (punkt 3.4.2)

Tilbyder har redegjort for at praksis skal utføres på samme arbeidsplass og at praksis er en sammenhengende praksisperiode på ti uker, etter emne 3 og i løpet av emne 4. Dette er nå oversiktlig og ryddig for studentene.

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Studieplanen (punkt 3.4.3)

Det er positivt at studieplanen legges ut på Fronter og at det blir stilt krav til oppmøte til undervisning i den form den blir gitt.

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Veiledning og oppfølging (punkt 3.5.1)

Tilbyder redegjør for at veiledningen er obligatorisk og at timetallene for veiledning samsvarer i alle dokumenter. Dette er nå tydelig for alle aktører i utdanningen.

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Undervisningsformer og læringsaktiviteter (punkt 3.5.2)

Tilbyder bruker nå begrepet læringsutbytte i studieplanen.

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse (punkt 3.6.1)

Tilbyder har laget ny kravspesifikasjon hvor vi finner at minst én av faglærerne må ha oppvekstfaglig utdanning og relevant og oppdatert yrkeserfaring. Dette anser vi som tilfredsstillende.

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Praksisveiledere (punkt 3.6.2)

Kravet til veileders kompetanse er nå lagt inn i praksisavtalen og det blir gitt jevnlig praksisveilederkurs. Dette vil være til fordel for studentene i praksis.

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Sensorenes kompetanse (punkt 3.7.2)

I kravspesifikasjonen er det nå presisert at sensor må ha yrkeserfaring innenfor det aktuelle fagområdet, og det er inkludert i en oversikt over sensorer i tabell over undervisningspersonell.

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Infrastruktur (punkt 3.8)

I vedlegg 9 finner vi at studenten har tilgang på relevante fagtidsskrifter og faglige internettsider.

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.3 Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Utdanningen anbefales godkjent.

4.4 NOKUTs tilleggsvurdering

Det er gjort endringer i systembeskrivelsen, reglementet og prosedyren for klagebehandling. Endringene er gjort i henhold til kravene (må-punktene) vi fremsatte i vår innledende vurdering. Det har også blitt gjort endringer i henhold til våre anbefalinger (bør-punktene).

Konklusjon

Vi vurderer tilbyders grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning som tilfredsstillende oppfylt.

5 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser de faglige kravene for godkjenning av utdanningen *barn med særskilte behov*, 60 fagskolepoeng stedbaset undervisning, ved Fagskolen i Østfold som oppfylt. NOKUT godkjenner derfor utdanningen.

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden av 13. februar 2015. Vedtaket gjelder for studiestedet Fagskolen i Østfold, Kråkerøy.

Vedtaket er fattet med hjemmel i

- lov om fagskoleutdanning § 2
- forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 5-1 (1) (heretter NOKUT-forskriften)

6 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- søknad datert 13. februar 2015, NOKUTs saksnummer 15/112-1
- tilsvar datert 4. september 2015, NOKUTs saksnummer 15/112-13

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Kravene til sakkyndige står oppført i fagskoletilsynsforskriften kapittel 2. De sakkyndige skal vurdere om søknaden oppfyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning, jf. fagskoletilsynsforskriften kapittel 3.

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

- **Lærer Astri Rye-Hytten, Notodden videregående skole**
Rye-Hytten jobber som lærer i videregående skole på vg1 Helse og oppvekstfag og vg2 Barne- og ungdomsarbeiderfag. Hun er utdannet førskolelærer med videreutdanning i 5–10 års pedagogikk og Tilpasset opplæring. I mange år jobbet hun først som assistent og siden som avdelingsleder og styrer i barnehage. For 20 år siden begynte hun som lærer på yrkesfaglig utdanningsprogram i videregående skole. Her har hun jobbet med elever med spesielle behov og vært kontaktlærer på vg1 og vg2 Helse og oppvekstfag. I tillegg har hun jobbet som nettlærer på vg1 Helse og oppvekstfag og vg2 Barne- og ungdomsarbeiderfag, både med hele klasser og enkeltelever. I mange år satt hun i prøvenemnd for godkjenning av Fagbrev innen Barne- og ungdomsarbeiderfag, og hun er Fagkonsulent i realkompetansevurdering. Rye-Hytten har vært sakkyndig for NOKUT ved flere anledninger tidligere.
- **Daglig leder i barnehage, Marianne Saubø**
Saubø arbeider som daglig leder i barnehagen Idea kompetanse på Notodden. Hennes ansvarsoppgaver her er pedagogisk ledelse, administrativt og økonomisk ansvar, personalansvar for 20 voksne totalt med pedagoger og assistenter, samt daglig ledelse og drift av barnehagen. Hun har en grunnutdanning som førskolelærer med tilleggstudium i PAPS (pedagogisk arbeid på småskoletrinnet 1-4 klasse). Ved siden av dette har hun diverse kurs innenfor LØFT kompetanse, veiledning, ledelse, attføringsskolen (Gjøvik), samt diverse pedagogiske kurs. Barnehagen er eiet og drevet av Idea kompetanse som er en attføringsbedrift. Saubø har derfor også erfaring med attføringsarbeid som innbefatter veiledning, opplæring og oppfølging av mennesker som av en eller annen grunn har havnet utenfor arbeidslivet. I barnehagen har de også med jevne mellomrom hatt inne lærlinger fra barne- og ungdomsarbeiderfaget hvor hun har hatt det faglige ansvaret. Hun har også litt erfaring fra skoleverket som klassestyrer for 1. klasse på Hjuksebø skole i et vikariat i underkant av ett år. Saubø har vært sakkyndig for NOKUT ved flere anledninger tidligere.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til tilbyder som kan medføre inhabilitet. De sakkyndige har erklært at de ikke er inhabile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.